

HEMEROTEKA • Ekialde Hurbileko gatazka

Bakerako bidea atzeman nahian

Joan den urritik hona, hamaika hildako eta zauritu utzi ditu palestinar eta israeldarren arteko gatazkaren matakak. Aspaldi zabalduriko zauriak ixteko hitzarturiko akordioak, abian izan beharrean, labean dagoela dirudi, gori-gori. Temperatura jais-ten ari dela dirudienean, beste beroaldi bat gertatzen da. Bakerako dei ozenen artean, kultur munduko jendearenak ere entzuten dira. Guk, batzuk bildu nahi izan ditugu.

Anderearekin jolasean

Mundu guztiko zokoetan aurki daitezke anderea duten haurrak. Duela milaka urtetik gainera, arte adierazpen antzinakoak adibide. Ezin harritu, beraz, Kieven (Ukraina) astelehenean zabaldu zuten arte erakusketa baten gaia *Andereen mitologia* izatea. Forma eta material diferenteetako panpinak daude ikusgai bertan, ezaugarri komun batekin: guztiak dira eskuz eginak. Argazkikoa, paperezkoa da.

«Israelen alde nago, baina bakea lortzeko ahaleginen alde ere banago»

Enrico Macias
Musikaria

Enrico Macias, musikaria ogibidez eta zaletasunez, judua sinesme- ne, Nazio Batuen Erakundean «bakea- ren mezulari» izen- datu zuen duela hiru urte. Ez dira iritzi be- rekoak, ordea, pa- lestinarren alde dau- denak, eta horren adibide da Maciasek Roubaixen (Frantzia) kontzertua eman behar zuela jakin bezain pronto Arraza- keraren Aurkako eta Herrien Arteko El- kartasunaren Aldeko Mugimenduko ki- deek boikoterako deia egin izana. «Egia da judua naizena eta Israelen alde nago- ena, baina bakea lortzeko ahaleginen al- de ere banago, eta palestinarrek lurralde propio bat eskatzea ulertzen dut», adie- razi zuen Macias. «Tolerantzia txapeldun naiz, eta kristau, judu eta arabiar komunitateen arteko zubiak zabaltzea- ren alde nago». • AFP • 2000-11-25

«Eremu okupatueta kokagune berriak ezartzea ez da bidezkoa»

Gabriel Jackson
Historialaria

Gabriel Jackson historialaria ju- dua da, EEBB- tan hazia eta hezia, eta egun Katalunian bizi da: «Beti saiatu naiz gure alabek eu- ren iragan juduaren berri izan dezaten, eta beti egon izan naiz Israelgo Esta- tuan gertatutakoari adi. Ene ustez Israe- lek eskubide osoa du bizi seguru bat izateko, nazien jazarpen hiltzaileak —Mendebaldeko herrien apatiaren la- guntzaz— leku baten bila bultzatu bai- tzituen juduak, talde sionista txiki bat- zuek lehendik hartua zuten bidea har- tzeraino. Baina eremu okupatu palesti- narretan kokagune berriak ezartzea ez dut bidezko ikusten, Jerusalem Israe- lentzako hiriburua bakarrik izan behar duela esateari zentzurik ikusten ez diodan bezalaxe, leku sakratua izaki hiru komunitaterentzako». • EL PAIS • 2000-12-05

«Juduen kokaguneak desagitea bakerako urrats handia litzateke»

Daoud Kuttab
Idazlea

Daoud Kuttab idazle palesti- narra da, eta «bakea lortzeko le- hen urrats garrantzi- tsu» moduan «ju- duen kokaguneen desagitea» ikusten du: «Lider juduek sar- ritan adierazi dute bizia salbatzea he- rria salbatzea baino garrantzitsuagoa dela. Kokagune juduetako eraikuntza bakanen txarrantxen bidezko defentsa antzua alferrik galdutako bizien adibide perfektua da. (...) Eta israeldarrek ez ba- lituzte kokaguneok besterik gabe utzi nahi, hirugarren eremu bat sor dezakete berriro, neutrala izango dena, asenta- menduon etorkizunari buruzko nego- ziazioak egin bitartean babestuak egon daitezkeenak. Baina israeldar solda- duak jarriko balira eremu horren babes- teko eta, bide batez, barne zein ingurue- tako zibilak babesteko, odol isurketak jarraitu besterik ez du egingo». • THE GUAR- DIAN • 2000-11-22

«Niretzat, Arafat eta Barak kaka zaharra besterik ez dira»

Tamer Nafar
Rap musikaria

Tamer Nafar 21 urteko rap abes- lari gazte bat da, arabiar jatorria duen bakarra Israelen. Lod hiri mistoan bizi da. «Israelgo Esta- tuan bizi den arabiar palestinar bat naiz, hori baita gobernuak gutaz dioena. Bada- kit palestinarrak agresiboak direna, bai- na urteak daramatzate Israelen hanka- pean sufritzen, eta haiek eta gu bereiz- ten gaituen funtsezko marra bat da: ara- biarrak akabatzea. (...) Bake aukera ba- karra nazioen artean hitzartuko litzatekeena da, ez Jasser Arafat eta Ehud Baraken arteko akordio bat. Ho- riek kaka zaharra besterik ez dira. Bakea jendearen artean lortuko da, eta lortze- ko esperantza badut oraindik. (...) Ez dut ezer juduen aurka. Badakit nor naizen. Inork ez dauka niri hori esan beharrik. Baina botereak gorrotatzen zaituenean, bere aukera ez da zugandik bereiztea, zu ezabatzea baizik». • REUTERS • 2000-11-19

ZAZPI BEGIKO •

kolpean

• Aurtengo jardunaldian motoak izan dira, eta datorrenean Armani diseinatzailearen jantziak izango dira. Motoen erakusketa bezala, arropena ziur ikusiena izango dela. Arteak ote diren edo ez aipatzeak ez du zentzu handirik. Kontua da zergatik erabaki behar duen guztia New Yorkek, eta Bilbok amen-amen esan.

Errealitatea izan ezik

Badirudi dena aldatu dela. Guggenheim museoa eraiki aurretiko kezka eta zalan- tzak ebidentziak ezerezean utzi dituela. Arrazoi gabeko protestak zirela. Denbo- rak jarri dituela bere tokian museo horre- kiko kritikoak. Iragarpen apokaliptikoe- nek huts egin dutela. Ikusten nola izuga- rrizko arrakasta izan duen? Azken urtean milioi bat bisitari izan da, eta datorrenean beste hainbeste izango da. Ez al du horrek ezer esan nahi? Museoa eraiki izanagatik

eta diru kopuru handiak gastatu izanaga- tik, gurean egiten den kulturak aurrera ja- rraitzen du; Guggenheimek ez du basa- mortu kulturalik sortu. Ez al da egia?

Guggenheim museoarekin berpiztutako kultur politika publikoekiko eztabaida isi- lean dago aspaldian. Pozez itotzerainoko arrakasta horrek ezeztatu egin du ezein kritika egiteko legimititatea, antza. Aldeko zirenek izan dute arrazoia. Frakaso hutsa izango zela zioten kontrakoek ez zuten us-

natu ere egin norainokoa izango zen arra- kasta.

Baina Guggenheim irten da garaile, ez kultura. Horixe da asteon Bilbon bildu di- ren aditu gehienentsuenen ahotik irten dena. Are, Guggenheimen arrakasta artea zokoratetik etorri dela ere aipatu izan da. Beste esparru batzuetan inbertitu zitezke- en baliabideak proiektu bakar batean jar- tzeak arrakasta nola edo hala lortzearen diskurtsoa dakarrela, aberastasun ekono- mikoarena arrazoi bakartzat jartzea. Badi- rudi dena aldatu dela; dena, errealitatea izan ezik.

Lorea Agirre